

GAGAUZİYA Yatırım Fırsatları

Victor ANGHELOV / Doğrudan Yabancı Yatırım Danışmanı
Alman Uluslararası İşbirliği Kurumu
[Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit \(GIZ\) GmbH](#)

GAGAUZİYA Özerk Bölgesel Birimi, Avrupa'nın güneydoğusunda yer almakta ve Moldova Cumhuriyeti'nin ayrılmaz bir parçasıdır

148 535

GAGAUZİYA nüfusu

konusulan diller

Gagauzca, Rusça,
Türkçe, Romence

kalifiye, çok dilli nüfus

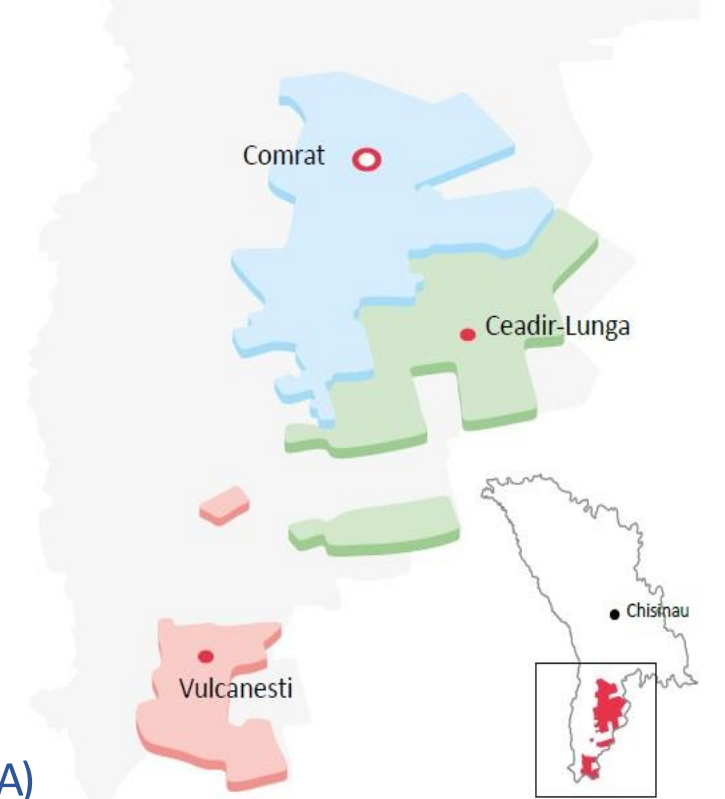

yalnız

200 km ODESSA'ya kadar (UA)
130 km GIURGIULEŞTI limanına kadar
40 km ROMANYA (EU) sınırına kadar

Gagauziya'nın tüm 3 şehrinde SERBEST EKONOMİK
BÖLGE ve alt bölgelerin mevcudiyeti

43 Serbest Ticaret Anlaşması (STA),
Moldova Cumhuriyeti tarafından imzalanmıştır

bunların tümü, **GAGAUZİYA** için de geçerlidir

DCFTA Avrupa Birliği ile Derin ve Kapsamlı Serbest Ticaret Anlaşması

BDT ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması

Türkiye Cumhuriyeti ile Serbest Ticaret Anlaşması

CEFTA Orta Avrupa ülkeleri ile Serbest Ticaret Anlaşması

GUAM Demokrasi ve Ekonomik Kalkınma Örgütü

SPTC Birleşik Krallık ve Moldova Cumhuriyeti arasındaki Stratejik Ortaklık,
Ticaret ve İşbirliği Anlaşması

880 milyon
MÜŞTERİ
Gümrüksüz Pazar

STRATEJİK SEKTÖRLER VE ALT SEKTÖRLERİ

İmalat Sanayi – keşfedilmemiş fırsatlar:

- Otomotiv bileşenleri;
- Elektronik (EMS, SMT / SMD, ev aletleri, vb.);
- Giyim ve Tekstil;
- Makine yapımı, CNC metal işleme vb. ;
- Ambalaj ve Paketleme.

Business Process Outsourcing (İş Süreçleri Yönetimi) – yeni pazarlarla bağlantılar:

- Çağrı merkezleri;
- Paylaşılan Hizmet Merkezleri;
- CRM ve Müşteri Hizmetleri;
- İşe alım (Recruiting);
- Bordro (Payroll);
- BT Destek hizmetleri.

Tarım, Hayvancılık ve Gıda İşleme – lezzetli geleneklerimizi hasatlayınız:

- Konserve fabrikaları;
- Sebze ve Meyve işlenmesi;
- Süt Ürünleri üretimi;
- Çiftlikler: büyük baş, küçükbaş vb.;
- Yarı mamul (ara mallar) üretimi.

Yatırım teşvikleri: sanayi, tarım, hayvancılık, altyapı, enerji verimliliği ve yenilenebilir enerji, bilgi teknolojisi, turizm ve konaklama alanlarında geçerlidir.

İSTİHDAM SÜBVANSYONU

imalat endüstrisindeki yaratılan istihdam için, işçi başına 20.000 MDL (yaklaşık 1000 EUR) sağlanması, 10 işçi ve üzeri olmak şartıyla

sanayi sektörü personelinin EĞİTİM veya YENİDEN EĞİTİM masraflarının % 50'ne KADAR GERİ ÖDENMESİ

inşaat ve montaj işlerinin gerçekleştirilmesi, ekipman ve makine alımında –
ANA SERMAYE YATIRIMININ %30'a KADAR İADESİ
5 milyon MDL (yaklaşık 250 bin EUR) ile sınırlıdır

ULUSAL SÜBVANSİYONLARA EK OLARAK TARIMSAL SÜBVANSİYONLAR

tarımsal ekipman, ekim malzemesi, sertifikalı çiftliklerden damızlık hayvan satın alma masraflarının geri ödenmesi

Moldova Cumhuriyeti TEKNİK ÜNİVERSİTESİ'nde yatırımcıların ihtiyaçlarına göre uzmanların eğitimi.

Komrat Devlet Üniversitesi (KDU)

- 4 fakülte: Ekonomi, Hukuk, Pedagoji ve Tarım
- > 2,000 mezun öğrenci Lisans ve Yüksek Lisans dereceleri, 2020

Kolejler

- Komrat Pedagoji Koleji
- Svetly Tarım Teknik Koleji
- 196 mezun öğrenci, 2020

Meslek Yüksekokulları

- Komrat, Çadır-Lunga ve Vulcanesti meslek yüksekokulları
- meslekler: terzi, marangoz, mekanik, elektrikçi, sıvacı, inşaatçı, vb.
- 418 mezun öğrenci, 2018-2020

Mesleki Eğitim Merkezi

- Traktör sürücüsü, terzi, muhasebeci, aşçı, güzellik uzmanı, ahşap oymacı, mekanik, vb.
- 179 mezun öğrenci, 2020

„Recep Tayyip Erdoğan“ Gagauziya Endüstri Koleji

- Bilgi Teknolojisi (BT), Sistemler ve Programlama
- Elektrik, Elektromekanik Ekipmanlar Bakımı
- Elektronik ve Mekatronik
- Mekanik, Robotik.

İnşaat faaliyetleri 2021'de başlamıştır

Bu Proje, Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı tarafından desteklenmekte ve Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı (TİKA) tarafından yürütülmektedir.

İNSAN KAYNAKLARI GAGAUZİYA'nın EN ÖNEMLİ VARLIKLARINDAN BİRİDİR

**90 000'den
FAZLA**

ÇALIŞMA ÇAĞINDAKİ NÜFUS
toplam nüfusun %63'ü

**YALNIZ
% 36**

İSTİHDAM ORANI
istihdam edenlerin çalışma çağındaki nüfusa göre oran

**300
EUR**

ORTALAMA AYLIK MAAŞ
Gagauziya, komşu ülkelere göre 5 pozisyon aşağıda

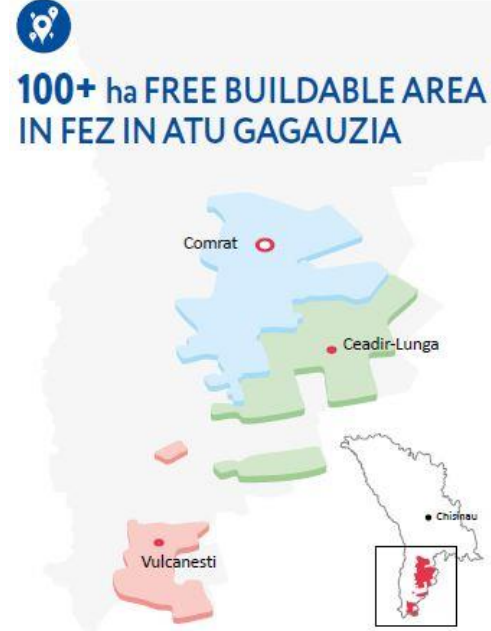
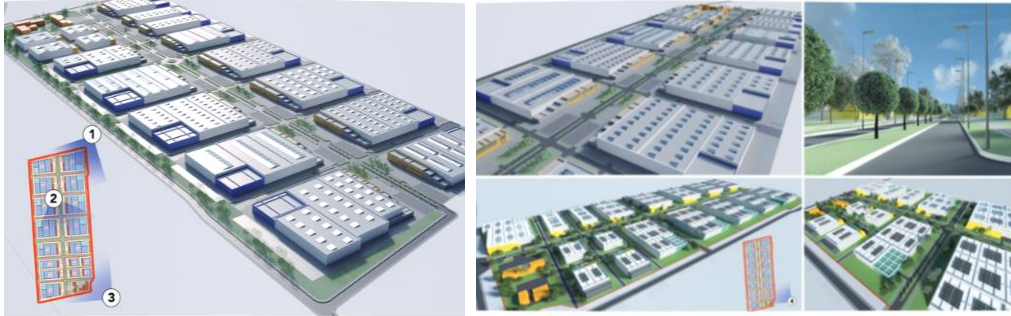
**150
EUR**

ASGARİ ÜCRET
uygun maaşlı iş gücü

SEB “Valkaneş” Gagauziya’nın güneyinde, Vulcanesti şehrinde yer almakta ve Comrat ve Ceadir-Lunga şehirlerinde iki alt bölge içermektedir.

KENTSEL GELİŞİM Planları
hemen inşaat için hazırdır

SERBEST EKONOMİ BÖLGESİ (SEB) “VALKANEŞ”

GENERAL INFORMATION

Location	Vulcâneşti
Overall Population of Autonomy	150,000 inhabitants
Total Area of the City	15.26 km²
Organizational Form	FEZ administration
Land Ownership	Public
Land Area	107 hectares

GENERAL INFORMATION

Location	Comrat
Overall Population of the Autonomy	150,000 inhabitants
Total Area	17 km²
Organizational Form	FEZ administration
Land Ownership	Public
Free Buildable Area	40 hectares

GENERAL INFORMATION

Location	Ceadir-Lunga
Overall Population of the Autonomy	150,000 Inhabitants
Total Area of the City	9.6 km²
Organizational Form	FEZ administration
Land Ownership	Public
Land Area	42 hectares

Kentsel Gelişim planı (Master Plan), Moldova Hükümetine Ekonomi Politikası Danışmanlığı projesinin desteğiyle geliştirilen, Alman Federal Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı’nın (BMZ) ve İsviçre Kalkınma ve İşbirliği Ajansı’nın (SDC) mali desteği ile, GIZ Moldova tarafından uygulanmıştır.

Serbest Ekonomi Bölgesinde’de
aşağıdaki faaliyetler mevcuttur:

SANAYİ ÜRETİMİ: otomotiv, inşaat malzemeleri, gıda işleme, sağlık ürünleri üretimi, vs.;

DIŞ TİCARET: üretilen malzemelerin ihracatı;

AMBALAJLAMA, ETİKETLEME: ithal edilen malların paketlenmesi;

İNŞAAT FAALİYETLERİ: SEB’deki mevcut olan serbest alanlarda endüstriyel tesisler, depolar, vs. inşaatı;

DEPO HİZMETLERİ: depo yönetimi, lojistik, tedarik süreçleri;

KİRALAMA HİZMETLERİ: mevcut olan depo ve binaların kiralanması;

DİĞER SERVİS ve HİZMETLER.

% 0 GELİR VERGİSİ

en az 1 (5) milyon USD yatırım yaparak 3 (5) yıl boyunca kurumsal gelir vergisi muafiyeti;

% 0 KDV

alınan mal ve hizmetler için KDV muafiyeti;

% 6 KURUMLAR VERGİSİ

mali yıl boyunca elde edilen kazanç üzerinden %50 indirim;
Moldova Cumhuriyeti genelinde %12'dir

% 0,1

yapılan gümrük prosedürlerinde uygulanan vergi;
Moldova Cumhuriyeti genelinde %0,4'tür

7/24

hizmet veren, S.E.B.'de ve altbölgelerde Gümrük Ofisi;

10 YIL DEVLET GARANTİSİ

mevzuattaki değişikliklere karşı devlet koruma garantileri;

S.E.B. şirketleri arasında serbest EUR/USD ödemeleri;

Avrupa Birliği sınırı – yeşil şerit (AEO - Authorised Economic Operator - Yetkili Ekonomik Operatör);

S.E.B. yönetimi tarafından sürdürülen profesyonel destek;

YATIRIM YAPMANIN ÖNDE GELEN NEDENLERİ

ÇOK DİLLİ VE EĞİTİMLİ İNSAN GÜCÜ

ÖZEL YASAL STATÜMÜZ ve YATIRIMCILARA ÖZEL YAKLAŞIM

YEREL TEŞVİKLERİN MEVCUT OLMASI

Yatırım Desteği, Eğitim Masrafların Karşılanması, İstihdam Sübvansiyonu, vs.

SERBEST EKONOMİK BÖLGESİ MEVCUDİYETİ

Gagauziya'nın her 3 şehrinde

BÜYÜK PAZARLARA YAKINLIK VE KOLAY ERİŞİM

UYGUN MALİYETLİ ve REKABETÇİ İŞ GÜCÜ

Gagauziya Özerk Bölgesi YATIRIM ÇEKME ve İHRACAT TEŞVİK AJANSI

- Resmi Kamu Kurumudur;
  - Yerel Yönetim tarafından kurulan ve Gagauziya Yürütme Komitesi'nin politikasını uygular;
    - Tüm yatırım döngüsü boyunca yatırımcılara tam destek sunar.

Ana aktiviteler:

- Doğrudan Yabancı Yatırımın (DYY) destek hizmetleri;
  - İhracat Promosyonu;
    - KOBİ Bağlantıları;
      - Yatırım Sonrası Hizmetler.

Natalia COJOCAR

Ajans Müdürü

E-mail:

natalia.cojocar@utag.gov.md

Mob. +373 767 44 900

Olesea COVRIC

Ajans Müdür Yardımcısı

Yatırım Teşvik Bölümü

E-mail:

olesea.covric@investgagauzia.gov.md

Mob. +373 793 59 510

Serghei BOLGAR

İhracat Teşvik Görevlisi

E-mail:

serghei.bolgar@investgagauzia.gov.md

Mob. +373 76 029 228

Victor ANGHELOV

Yatırım Danışmanı (GIZ)

E-mail:

victor.anghelov@giz.de

Mob. +373 6828 1122

INVEST GAGAUZIA-

Your reliable partner in the Republic of Moldova

<https://www.linkedin.com/company/investgagauzia>

<https://www.facebook.com/investgagauzia>

<https://investgagauzia.gov.md>

info@investgagauzia.gov.md

+373-298-8-18-33
+373-69-96-38-38